

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2012. április 17. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A jogellenes fogvatartás büntette és más bűncselekmények miatt I. r. vádlott és társai ellen indult büntető ügyben a Debreceni Törvényszék 2012. február 2. napján kelt 8.B.700/2010/18. számú végzését hatályon kívül helyezi.

I n d o k o l á s :

Az első fokú bírósághoz 2010. szeptember 6. napján érkezett pótmagánvád alapján indult büntető eljárás a vádlottak ellen. A pótmagánvádló - jogi képviselője útján - I. r. ésIII. r. vádlottakkal szemben hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette, jogellenes fogvatartás büntette és büntető ügyben elkövetett hamis tanúzás büntette, II. r. vádlottal szemben büntető ügyben elkövetett hamis tanúzás büntette miatt emelt vádat. A pótmagánvádló fellépésének lehetőségét a Nyomozó Ügyészség ... számú nyomozást megszüntető határozata teremtette meg. Az ellene benyújtott panaszt a Főügyészség a ... számú határozatával elutasította.

Az első fokú bíróság a pótmagánvádat befogadta, azt nem utasította el, hiszen 2011. december 20. napján tárgyalást tűzött ki 2012. február 2. és 6. napjára.

2012. február 2. napján tanácsulést tartott, amelyen I. r. és III. r. vádlottakkal szemben hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette és büntető ügyben elkövetett hamis tanúzás büntette, II. r. vádlottal szemben büntető ügyben elkövetett hamis tanúzás büntette miatt indult büntető eljárást megszüntette. A végzés a jogellenes fogvatartás büntette miatt emelt vádról nem szól.

Az első fokú bíróság 2012. február 2. napján tárgyalást tartott, kihallgatta a vádlottakat, s tanúbizonyítást folytatott le (jegyzőkönyv 19. sorszámú) anélkül, hogy a felülbírálandó 18. sorszámú végzésre utalást tett volna.

2012. február 6-án a kitűzésnek megfelelően folytatólagos tárgyalást tartott, melynek megnyitása után kihirdette a 18. sorszámú végzést, amely ellen a pótmagánvádló helyett a

jogi képviselője jelentett be fellebbezést, a vádlottak és a védők tudomásul vették azt. Ezután folytatta a bizonyítási eljárást a tanúk kihallgatásával.

A 18. sorszámú végzés elleni fellebbezés folytán a törvényszék az iratokat felterjesztette az ítéletáblára, majd a hiányosságok pótlására történt felhívását követően az első fokú bíróság azt a tájékoztatást adta, hogy a 18. sorszámú végzés a 2012. február 2. napjára kitűzött tárgyalás megkezdése előtt született, amelynek a kihirdetése ezen a napon elmaradt, a mulasztás pótlására a 6-i tárgyalási napon került sor.

Annak ellenére, hogy az első fokú bíróság II. r. vádlottal szemben az eljárást megszüntette - nem jogerősen -, e vádlott is mindkét tárgyalási napon folyó bizonyítási eljárásban részt vett. A II. r. vádlott jogellenes fogvatartással nem is volt vádolva.

Az első fokú bíróság az eljárást a vád tárgyává tett három bűncselekmény közül kettőben a Be. 332. §-a (1) bekezdésének d/ pontjában írt okból - törvényes vád hiányában - szüntette meg.

A Be. 332. §-a tartalmazza az eljárást megszüntető okokat abban az esetben, ha a bíróság a tárgyalást megkezdte, s a tárgyalás eredményeként jut erre a jogi következtetésre. Az első fokú bíróság tájékoztatása szerint a felülbírálandó végzés meghozatalára a tárgyalás megkezdése előtt került sor, ezt támasztja alá a végzés sorszáma és az a tény, hogy tanácsülésen keletkezett.

A tárgyalás megkezdése előtt az eljárás a tárgyalás előkészítése szakában van, s bár már megtörtént a tárgyalás kitűzése is, a Be. 275. §-ának (1) bekezdése lehetőséget biztosít arra, hogy ezt követően is határozhat a bíróság - többek között - az eljárás megszüntetéséről a Be. 267. §-ában foglalt okokból.

Az eddig írtak alapján az ítéletáblának először abban kellett állást foglalnia, hogy milyen eljárási formában bírálja felül az első fokú bíróság végzését, a végzésben hivatkozott jogszabály-helynek megfelelően nyilvános ülésen, vagy az előkészítő szakaszban keletkezett végzésre tekintettel tanácsülésen.

Az ítéletábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem a végzésben tévesen felhívott jogszabály-helyet tekinti irányadónak, hiszen nem az első fokú tárgyalás eredményeként született a végzés.

A Be. 360. §-a (1) bekezdésének - 2011. július 13. napjával beiktatott - g/ pontja értelmében a másodfokú bíróság tanácsülésen határoz, ha az első fokú bíróság a büntetőeljárást a 267. § alapján szüntette meg. A 360. § (3) bekezdése szerint ez esetben a tanácsülés kitűzéséről értesíteni kell a fellebbezőket, s tájékoztatni arról, hogy a fellebbezésüket 8 napon belül kiegészíthetik.

Az eljárás résztvevői e jogukkal nem éltek.

Az ítéletábla a végzés felülbírálata során a következő megállapításokat teszi. Az első fokú bíróság a pótmagánvádat elfogadta, hiszen tárgyalást tűzött ki az ügyben. Nem állapította meg tehát, hogy a vádindítvány a Be. 231. §-ának (2) bekezdésében

foglalt kellékhányokban szenvedne, az alapvető formai és tartalmi követelményekben hibákat nem észlelt. Ezt követően a tárgyalás előkészítése szakaszában állapította meg, hogy a pótmagánvád tárgyává tett egyes bűncselekmények tekintetében nem törvényes a vád, mert nem az arra jogosult emelt vádat. Az eljárás megszüntetését ez okból látta szükségesnek, bár a jogszabályi hivatkozás téves volt az eljárás szakaszára figyelemmel. A helyes jogszabály-hely a Be. 267. §-a (1) bekezdésének j/ pontja.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának 90. számú Büntető Kollégiumi véleményének 5. pontja azt a megállapítást is tartalmazza, hogy „Elfogadható megoldás az is, hogy a határozatban egyes cselekmények vonatkozásában, ahol a feltételek maradéktalanul fennállnak, sor kerül a vádindítvány elfogadására, egyéb cselekmények esetében pedig az elutasításra.”. A Legfelsőbb Bíróság e pontban az anyagi halmazattal kapcsolatban tartalmaz fejtegetést, az idézett mondat pedig annak a gondolatnak a folytatása, amely arról szól, hogy a teljes nyomozati szakasz elmaradása esetén a pótmagánvád nem fogadható el, elutasításnak van helye.

Az ítéletábra álláspontja szerint az itt írtak úgy értelmezhetők, hogy lehetőség van az anyagi halmazatban álló egyes cselekmények miatt is a vádindítvány (részbeni) elutasításának, be nem fogadásának. Értelemszerűen a tárgyalási szak csak e végzés jogerőre emelkedése után kezdődhet.

A vádindítvány elfogadását követően viszont a vád egységes, mint az ügyészi vád esetén, s a vád tárgyává tett egyes cselekményekre nem hozhatók külön határozatok. Ugyanúgy, mint egyes cselekményekre nem lehet bűnösséget megállapító ítéletet hozni, s így egy vád alapján több büntetést kiszabni, ugyanúgy nem lehet egyes cselekményekre az eljárást megszüntetni, egyes cselekményekre pedig lefolytatni vagy folytatni a bizonyítási eljárást. Egy ügyben csak egy ügydöntő határozatot lehet hozni, amely már tartalmazhat bűnösséget megállapító, eljárást megszüntető és felmentő rendelkezéseket. Egyéb tartalmú ügydöntő határozat meghozatala során a bíróság a Be. 2. §-ának (4) bekezdésébe ütköző módon határoz, azaz nem meríti ki a vádat. A Be. 257. §-ának (1) bekezdése a vád kimerítésének fogalmát meghatározza, amikor úgy fogalmaz, hogy a bíróságnak az ügydöntő határozatban a vádról határoznia kell, azaz az összes cselekményről, amit a vád tartalmaz, s egy ügyben csak egy ügydöntő határozat születhet egy vádlottat érintően.

Az első fokú bíróság eljárása nem feleltethető meg a büntetőeljárás szabályainak, mert a részbeni megszüntető határozat mellett, ami a II. r. vádlott vonatkozásában ügydöntő határozatnak minősülne, mindhárom vádlottal szemben egyidejűleg folyik a bizonyítási eljárás a vádindítványban foglalt tényállás teljes egészére.

Az eddig kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az első fokú bíróság végzését a Be. 375. §-ának (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte. Nem fogalmazható meg a hatályon kívül helyezés mellett az új eljárásra, vagy az eljárás folytatására utasítás, mivel az első fokú eljárás párhuzamosan egyébként is folyik.

D e b r e c e n , 2012. április 17.

Dr. Elek Margit sk. a tanács elnöke, Dr. Ficsór Gabriella sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Szabó József sk. a tanács tagja

Z á r a d é k :

A másodfokú végzés jogerős.

D e b r e c e n , 2012. április 17.

. Elek Margit sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

- kiadó -